

Tid: Kl. 10.30 – 12:00

Plats: Zoom och J2519

Närvarande ledamöter: Anna Cregård, ordförande
Jonas Gilbert, bibliotekschef
Katharina Nordling, bitr. bibliotekschef
Razieh Hashemi Sanatgar, Akademin för textil, teknik och ekonomi
Camilla Eskilsson, Akademin för vård, arbetsliv och välfärd
Petra Pauli, Akademin för bibliotek, information, pedagogik och IT
David Lorentzon, Akademin för bibliotek, information, pedagogik och IT
Eva-Lotta Andersson Lidén, Akademin för polisiärt arbete
Jennifer Gustafsson, studentrepresentant
Nadja Farkhondeh Kish, studentrepresentant

Adjungerad: Martin Borg, sekr.
Pieta Eklund till punkt 5
Johanna Persson och Sara Hellberg till punkt 6

Frånvarande: Hanna Gadd, extern ledamot (Högskolan Väst)
Kamran Roustaa, förvaltningschef

1.

Mötets öppnande

Mötet öppnas av ordföranden.

2.

Utseende av justeringsperson

Jennifer utses att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

3.

Föredragningslista

Föredragningslistan godkänns och en övrig fråga anmäls.

4.

Föregående protokoll

Läggs till handlingarna.

5.

Utökat stöd till doktorander

Pieta Eklund, från bibliotekets arbetsgrupp för forskarstöd och bibliometri, presenterar. Doktorandstödet planeras att utökas från bibliotekets sida och arbetsnamnet är Fika och fakta med bibliotekarier. Det utökade doktorandstödet införs för att skapa ett mer strukturerat stöd för doktorander.

Med tanke på högskolans storlek och antalet antagna doktorander skulle en verksamhet kunna byggas upp som når alla doktorander och utgår från doktorandens egen progression. Verksamheten är tänkt att påbörjas höstterminen 2026. Idén kommer att presenteras för studierektorerna för doktorandutbildningen och doktorandkommittén. Målet är att stödet ska vara strukturerat genom hela forskarutbildningen samt vara flexibelt, behovsanpassat och praktiskt. Det handlar inte om teoretiska föreläsningar utan om samtal, workshops och praktiskt arbete.

Fyra milstolpar som utgår från doktorandutbildningen.

1. Uppstart; inom sex månader efter påbörjade studier
2. Mittseminarium
3. Slutseminarium
4. Inför disputationen

Upplägget är tänkt som träffar i små grupper eller individuellt. Små grupper skulle ge fördelen att skapa möjlighet till diskussion och ge kunskap om hur det fungerar inom olika discipliner. Stödet ska utformas så att det kommer nära doktoranderna. Biblioteket kan besöka doktoranderna eller så kan de komma till biblioteket, beroende på vad som passar bäst. Flexibilitet och doktorandernas behov ska stå i centrum. Mötena är tänkta att vara cirka en timme långa.

Fem olika områden är identifierade:

- i. navigera i forskningslandskapet
- ii. forskningspraktiker, praktiska verktyg i forskningen
- iii. publiceringsstrategi – första artikeln eller för monografi något annat som är aktuellt
- iv. forskningsdata en introduktion
- v. spikning och publicering.

Doktoranderna ska anmäla sig så att verksamheten kan planeras utifrån antal deltagare och deras ämnesområden. I anmälan ska det också vara möjligt att ange vad man är intresserad av. Information om doktorandstödet ska kommuniceras via doktorandkommittén, studierektorer och handledare. Det finns funderingar på att skapa en Canvas-yta och en särskild plats på webben för stöd till doktorander.

Det finns olika förslag på hur doktorandstödet kan genomföras. Antingen kan man ha en träff per milstolpe eller en träff per område inom varje milstolpe, vilket skulle leda till många träffar utan att det blir för många träffar.

Kommentarer från rådet:

Upplägget bör diskuteras med doktoranderna. Det finns verkligen ett mervärde med tvärvetenskapliga grupper. Förslaget är bra och bör också omfatta doktorander som redan är antagna.

6.

Informationskompetens & språkpedagogiskt stöd

Johanna Persson och Sara Hellberg, lärare respektive bibliotekarie i arbetsgruppen IKSP (Informationskompetens och språkpedagogik) på biblioteket, presenterar ärendet.

Arbetsgruppen består av tre bibliotekarier och två språkhandledare. De arbetar gentemot studenter på olika sätt: träffar dem, ger handledning och undervisar både i grupp och enskilt. Verksamheten består också av en drop-in-verksamhet och planerade tillfällen som integreras i den ordinarie undervisningen. Man har valt begreppet informationskompetens för hela verksamheten vilket också inkluderar språkstöd (litteracitet) och informationssökning. Språkstödet handlar inte enbart om skrivande utan även om muntlig kommunikation.

Johanna och Anna Ekman (den andra språkpedagogen) arbetar just nu med benämningen av den verksamhet de bedriver. Hur presenteras verksamheten på webben? Idag heter det språkpedagogiskt stöd. Det nuvarande namnet är de inte helt nöjda med. Verksamheten riktar sig både till dem som har behov av språkstöd och till de studenter som vill ta det där lilla extra klivet i sitt skrivande. Ordet stöd kan förknippas med svårigheter, och den associationen vill man komma bort från. Just nu funderar man på begreppet **Akademisk språkutveckling** som ersättning.

Kommentar från rådet: Det är ett mer positivt begrepp. Det handlar inte om vilken språkutveckling som helst, utan om språkutveckling kopplad till det akademiska skrivandet. Akademisk rådgivning nämns också som ett alternativ.

Sara berättar om projektet att skapa en persona som arbetsgruppen arbetar med. Syftet är att få en bättre bild av vilka behov studenter har under sin studietid. Vad behöver studenterna i olika faser av utbildningen? Utgångspunkten har varit en genomsnittsstudent. En persona kan användas både internt och externt och kan bidra till att tydliggöra verksamhetens arbete. Hur ser vi på studenters progression? Arbetsprocessen har inneburit att gruppen har läst in sig, diskuterat internt och tittat på lagar, styrdokument och ramverk. Det är en arbetsprocess som gruppen fortfarande befinner sig i.

Johanna redovisar själva personan, Aino Vetander. Det är ett sätt att beskriva en genomsnittlig student och studentens resa genom utbildningen. En av utmaningarna för nya studenter är att närma sig det vetenskapliga. Hur kan man möta det och omvandla det till kunskap? De steg som beskrivs i modellen behöver inte motsvara år, utan beror på var i utbildningen dessa olika steg passar in bäst.

Steg 1 – ny student som skall orientera sig i kunskapslandskapet. Studenten skall lära sig att navigera och knäcka den akademiska koden. Introduktion till textproduktion och informationssökning.

Steg 2 – utveckla det akademiska arbetssättet. Mer formella redovisningar och seminarier. Kunna utveckla de verktyg man fått i steg ett. Vad är kunskap osv. Går mer på djupet och blir mer avancerat vad gäller informationssökning, källkritik, referenshantering. Muntlig framställning och textens struktur.

Steg 3 – studenten är på väg att bli mer självständig och litar mer på sin egen förmåga. Skriva examensarbete, än mer formellt. Att presentera examensarbete och att opponera på examensarbete. Utmaningar; att formulera forskningsfrågan, söka relevant information.

Steg 4 – en avrundning: vad har studenten med sig för att klara ett yrkesliv? Kunna klara ett yrkesliv där förändringar går snabbt och kunna sälla information etc.

Feedback från rådet:

Camilla, ledamot från A2, ser att upplägget inte helt synkar med hur de lägger upp utbildningen där. Studenterna hamnar på steg 2 redan i första inlämningsuppgiften. Hon poängterar också att studenterna är AI-kompetenta och det är något som skulle behöva komma in i stegen också.

Eva-Lotta: Polisutbildningen är en kort utbildning, fyra terminer, så progressionen går snabbt. Det är samtidigt ett bra upplägg att presentera för studenterna. Det är viktigt för förståelsen av vilka verktyg som behövs. A4 försöker avdramatisera det vetenskapliga så långt det går. När studenterna får höra begrepp som vetenskapligt och akademiskt stänger de lätt av. Samtidigt framstår det presenterade upplägget som mycket bra.

Studentrepresentanterna menar att det finns en stor skepsis kring generativ AI hos studenterna på bibliotekarieprogrammet. Det skulle behövas workshoppas om hur man kan använda AI för att visa att det kan användas på ett positivt och konstruktivt sätt.

7.

Frågorna kring kurslitteratur och studenters läsande

Jonas föredrar ärendet. Regeringen har formulerat en hypotes om en läskris, och då avses inte enbart elever i grundskolan utan även studenter i högre utbildning. Uttrycket som används är från skärm till pärm. Det är frågor som lärosäten behöver förhålla sig till, men som rektorer i landet inte utan vidare ställer sig bakom, utan vill problematisera ytterligare.

På vilket sätt berör dessa frågor universitet och högskolor? Det är något som behöver förstås. Utredningar tillsattes och rapporter har kommit nu från UKÄ och SCB. Det är intressanta rapporter som beskriver läget och ger en bra bild av hur det ser ut idag. Det lyfts bland annat upp hur bibliotek arbetar med kurslitteratur och hur olika det ser ut i landet. Det nämns vilken ersättning Bonus presskopia får varje år i kompensation från högskolor och universitet för laglig kopiering; 84 mkr och av detta går 14% tillbaka till författarna.

MTM (Myndigheten för tillgängliga medier) och Legimus (MTM:s plattform för att läsa/lyssna på e-böcker) nämns i rapporten, manliga studenter står för knappt 30 % av användningen. Rapporten fångar upp många delar men uppföljningen är svår.

Läromedelsförlagen är aktiva i lobby-arbetet och börjar lansera sina egna e-boksalternativ. Studentlitteratur har plattformen Studora som är till för enskild användning och man "hyr" böckerna i sex månader. Biblioteken kan köpa in licenser via plattformen Ebscohost men de är dyra och erbjuder få användare per licens.

Tillgänglighetslagen påverkar MTM:s och Legimus tjänster. Det har varit svårt att synka för högskolor när MTM har valt att gå snabbt fram. Det kom nyligen ny information från MTM som har att göra med att förlagens böcker skall vara tillgänglighetsanpassade. Det gör att MTM inte kommer att producera inläsningar där det redan finns en tillgänglighetsanpassad version som förlagen tagit fram. Det skall inte uppstå någon konkurrenssituation. MTM tar även bort vissa redan inlästa titlar från Legimus. I SUHF:s expertgrupp för lärosätesbibliotek funderas det på hur frågan skall hanteras. Ansökningsprocessen för ett legimuskonto ändrades också till detta år, där biblioteken skickar in en ansökan till MTM som sedan avgör om studenten har rätt till inläst litteratur.

För bibliotekens del arbetas det med frågorna i flera led. Det gäller tillgång till kurslitteratur, läsfrämjande arbete. Det läsfrämjande arbetet består bland annat av bokcirklar för studenter. Malmö universitet har arbetat med polisutbildningen och läsande av skönlitteratur.

8.

Budget media- och publicering 2027

Jonas redogör för budget 2027. Det görs inga stora förändringar till nästa år. Snurrorna presenteras inte längre i RLKR. Budgeten som äskas inför 2027 är 11,028 mkr.

9.

BIBSAM:s handlingsplan

Jonas föredrar ärendet. BIBSAM har tagit ett strategiskt beslut att enbart teckna avtal med helt öppna tidskrifter. Det skiljer sig från hur det är i dag, där prenumerationer tecknas även för hybridpublikationer. Risken i förhandlingar med förlagen är att de inte är tillmötesgående och att man därmed står utan avtal. Ett dialogmöte med biblioteken hölls i mars, anordnat av BIBSAM. Jonas har redogjort i olika fora på HB om den nya linjen. Nu förhandlas det med Wiley och avtalet är inte klart än. I BIBSAM:s styrgrupp är det några som vill driva på med det principiella spåret medan andra tänker att det skall ses som en progression med förlagen. Vi kommer att fortsätta att följa ärendet.

10.

Nationellt samarbete för bibliotekens samlingar

Jonas och Martin föredrar ärendet. En utredning och en grupp har arbetat med frågan om hur samlingarna på biblioteken skall gallras och bevaras. Nästa steg är att Kungliga biblioteket har gått ut med en överenskommelse som vi som högskola kan underteckna. Hittills har sexton bibliotek skrivit under. För att få ett nationellt och samlat perspektiv på att bevara unikt och sällsynt material. Målbilden beskrivs som:

Ge forskare och allmänhet tillförlitlig långsiktig tillgång till tryckta monografier och seriella publikationer på nationell nivå.

Underlätta för biblioteken att identifiera, bevara och gallra material genom gemensamma riktlinjer.

Öka medvetenheten om unicitet i bibliotekens samlingar.

Samverka kring förvaltning av material som annars riskerar att gå förlorat.

Det är en stor spridning i hur de olika bibliotekens samlingar ser ut och det finns mycket att vinna på att ha en samlad bild av det. Tanken är att biblioteket skall underteckna överenskommelsen men vi vill först ta reda på vad det innebär för oss och samtidigt göra en analys av våra samlingar. KB har bildat en arbetsgrupp kring dessa frågor och Martin Borg är med i den. Den heter Samlingssamverkan på svenska bibliotek. Första mötet hölls på plats på Kungliga biblioteket den 19 maj men tanken är att senare möten i huvudsak hålls i digital form.

Gruppen består av nio ledamöter med representation från KB, universitet, högskola, myndighetsbibliotek, specialbibliotek och folkbibliotek. Malin Johansson, överbibliotekarie på Umeå universitet är ordförande. Arbetsgruppen kommer att ha två möten per termin.

11.

Uppdatering gällande Npof och Taylor & Francis

Jonas redogör för ärendet om tidskriften Bioengineered där en före detta anställd på HB varit huvudredaktör och som anklagats för oetiskt publicerande. Ärendet har tidigare tagits upp i rådet. Nu har Nämnden för provning av oredlighet i forskning (Npof) kommit med sitt utlåtande efter anmälan av HB. De skriver att anmälan lämnas utan åtgärd eftersom de inte granskar redaktörskap. Dock uppmanar de till att komma in med ny anmälan om det går att peka på konkreta exempel av fusk i artiklar. Det har varit en bra dialog med FoU-nämnden på högskolan. Taylor & Francis gör en stor utredning och de drog tillbaka många artiklar i veckan.

12.

Mötestider

Arbetet fortsätter under hösten enligt tidigare upplägg. Mötestiderna fungerar väl och det finns mycket att diskutera. En tillförordnad prorektor kommer att tillsättas inom kort och vara verksam under ett år. Förhoppningsvis kommer den personen att kunna vara ordförande redan vid nästa möte. Tider kommer att skickas ut via Doodle efter kommande styrelsemöte.

13.

Övriga frågor

I anslutning till det som sker på Sandgärdet nu, med ny entré och servicecenter, dök det upp ett förslag om att erbjuda studenter möjlighet till podd-inspelningar. Fler universitet och högskolor har det. Det finns färdiga moduler som kan köpas in som skulle kunna användas till detta, som ett rum i rummet. Tanken är i så fall att använda ytor i biblioteket som är svåra att använda till något annat. Balkongerna på plan 3 och plan 4, utanför kontoren. En sådan modul skulle kunna sättas på plan 4 och den skulle vara bokningsbar för studenter som ett grupprum och vara utrustad så man kan göra podd-inspelningar. Det skall vara självgående så långt som möjligt men EduTech och IKT-pedagoger skulle kunna hjälpa till och handleda.

En analys skall göras under kommande veckor för att slutligen bestämma hur vi gör.

14.

Avslutning

Ett särskilt tack till Camilla Eskilsson, ledamot för akademien för vård, arbetsliv och välfärd, som gör sitt sista möte idag och även Jennifer Gustafsson, studentrepresentant, som också slutar.

Ordföranden avslutar mötet och önskar alla en trevlig helg.

Vid protokollet

Martin Borg

Justeras:

Ordförande

Justeringsperson